

16/10/95

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΥΠΟΥ

Ο Κώστας Σημίτης, μιλώντας σήμερα στη δημόσια συζήτηση που πραγματοποιήθηκε στο Πάντειο Πανεπιστήμιο και στην οποία ο Καθηγητής Κοινωνιολόγος του Πανεπιστημίου της Κωνσταντινούπολης, γνωστός διανοητής της αριστεράς κ. Mete Tuncaş, αναφέρθηκε στις προοπτικές του δημοκρατικού σοσιαλισμού στην Τουρκία, μεταξύ άλλων είπε τα εξής:

Οι ελληνοτουρκικές σχέσεις είναι καθημερινά θέμα συζήτησης. Ποιος από μας δεν ξέρει και δεν μπορεί να απαριθμήσει εύκολα προβλήματα όπως το Κυπριακό, η υφαλοκρηπίδα, οι παραβιάσεις του εναερίου χώρου, η επέκταση των χωρικών υδάτων στα 12 μίλια; Η εικόνα της γειτονικής χώρας καθορίζεται από μία σχέση όπου κυριαρχεί η αντιπαλότητα σε εθνικά θέματα. Πολύ λίγο μας έχει απασχολήσει η τουρκική κοινωνία, οι ταξικές διακρίσεις και αντιθέσεις, οι δημοκρατικοί και κοινωνικοί αγώνες, τα πολιτικά κόμματα και οι επιδιώξεις τους. Όποιες ειδήσεις για τα θέματα αυτά φθάνουν στη χώρα μας στρεβλώνονται λόγω της κυρίαρχης αντιπαλότητας. Το ενδιαφέρον στρέφεται στο αν ενισχύεται ή όχι ο φουνταμενταλισμός, η ακραία εθνικιστική στάση. Τα σχόλια μας είναι σκωπτικά και σχεδόν πάντα αρνητικά. Και όμως και εκεί υπάρχουν πολίτες και ομάδες που αγωνίζονται για δημοκρατία και κοινωνική δικαιοσύνη, για διαφορετικές μορφές κοινωνικής οργάνωσης που εξασφαλίζουν καλύτερη κατανομή του εισοδήματος και πλούτου και περισσότερες ελευθερίες. Υπάρχουν πολίτες που επιδιώκουν την ειρήνη, τη φιλία των εθνών, τη συνεργασία και όχι την αντιπαλότητα. Απέναντι σε όσους είναι επιθετικοί χρειάζεται σταθερή στάση απέναντι σε όσους αδιαφορούν για τους κανόνες διεθνούς δικαίου χρειάζεται η ασυμβίβαστη αντιπαράθεση. Θα ήταν λάθος όμως να θεωρούμε αδιάκριτα ό,τι προέρχεται από τη γειτονική χώρα ως εχθρικό, και να μην επιζητούμε τη συνεννόηση με τις δυνάμεις εκείνες που μπορούν να βοηθήσουν στην κατοχύρωση της φιλίας και της ειρήνης. Θα ήταν λάθος να μην επιδιώκουμε την καλύτερη γνώση και

κατανόηση της τουρκικής κοινωνίας, των πολιτικών αναζητήσεων που τη χαρακτηρίζουν, να μην δημιουργήσουμε ισχυρές άμυνες απέναντι σε υπερεθνικισμούς και σε όσους έλκονται από κλαγγές όπλων με συνεχή συνεννόηση, συνομιλίες και ανάπτυξη οικονομικών, πολιτιστικών, επιστημονικών σχέσεων.

Να ξεπεράσουμε δημιουργικά τον εθνικισμό, το σωβινισμό που υπάρχει και από τις δύο πλευρές του Αιγαίου. Η μοίρα των λαών της Ελλάδας και της Τουρκίας είναι κοινή.

Πολλοί στη χώρα μας για παράδειγμα θεωρούν ότι το συνδικαλιστικό Κίνημα στη γειτονική χώρα αναπτύχθηκε περίπου τον ίδιο καιρό όπως στην Ελλάδα και έχει την ίδια απήχηση. Όμως μόλις το 1947 αναγνωρίστηκε με νόμο το δικαίωμα των εργαζομένων να δημιουργούν συνδικάτα. Τότε απαγορευόταν ακόμη η απεργία. Χρειάστηκαν άλλα δέκα χρόνια περίπου για να αρθεί η απαγόρευση της απεργίας. Τα συνδικάτα ήταν για πάρα πολλά χρόνια εξαιρετικά αδύναμα λόγω του περιορισμένου αριθμού των βιομηχανικών εργατών, του χαμηλού μορφωτικού επιπέδου και του φόβου που κυριαρχούσε στη δημόσια υπαλληλία. Όλα αυτά σημαίνουν ότι δεν υπήρχαν και δεν υπάρχουν ακόμη παρά περιορισμένα αντίβαρα σε δυνάμεις που καλλιεργούν εθνικές αντιπαλότητες, ότι η κοινωνία είναι εξαιρετικά αδύναμη.

Ο κ. Tuncay μας παρουσίασε έναν άλλο κόσμο. Ένα κόσμο όπου κυριαρχούν αξίες και επιδιώξεις που χαρακτηρίζουν και τους αγώνες της προοδευτικής παράταξης στην Ελλάδα. Φαίνεται έτσι άμεσα ότι μπορούμε να βρούμε επιδιώξεις που μας ενώνουν, θέματα που ενισχύουν αμοιβαία την ικανότητά μας να υπερνικούμε κρίσεις και να προάγουμε τη φιλία των λαών.

Παρέμβαση Κώστα Σημίτη

Οι ελληνοτουρκικές σχέσεις είναι καθημερινά θέμα συζήτησης. Ποιος από μας δεν ξέρει και δεν μπορεί να απαριθμήσει εύκολα προβλήματα όπως το Κυπριακό, η υφαλοκρηπίδα, οι παραβιάσεις του εναερίου χώρου, η επέκταση των χωρικών υδάτων στα 12 μίλια; Η εικόνα της γειτονικής χώρας καθορίζεται από μία σχέση όπου κυριαρχεί η αντιπαλότητα σε εθνικά θέματα. Πολύ λίγο μας έχει απασχολήσει η τουρκική κοινωνία, οι ταξικές διακρίσεις και αντιθέσεις, οι δημοκρατικοί και κοινωνικοί αγώνες, τα πολιτικά κόμματα και οι επιδιώξεις τους. Όποιες ειδήσεις για τα θέματα αυτά φθάνουν στη χώρα μας στρεβλώνονται λόγω της κυρίαρχης αντιπαλότητας. Το ενδιαφέρον στρέφεται στο αν ενισχύεται ή όχι ο φουνταμενταλισμός, η ακραία εθνικιστική στάση. Τα σχόλια μας είναι σκωπτικά και σχεδόν πάντα αρνητικά. Και όμως και εκεί υπάρχουν πολίτες και ομάδες που αγωνίζονται για δημοκρατία και κοινωνική δικαιοσύνη, για διαφορετικές μορφές κοινωνικής οργάνωσης που εξασφαλίζουν καλύτερη κατανομή του εισοδήματος και πλούτου και περισσότερες ελευθερίες. Υπάρχουν πολίτες που επιδιώκουν την ειρήνη, τη φιλία των εθνών, τη συνεργασία και όχι την αντιπαλότητα. Απέναντι σε όσους είναι επιθετικοί χρειάζεται σταθερή στάση απέναντι σε όσους αδιαφορούν για τους κανόνες διεθνούς δικαίου χρειάζεται η ασυμβίβαστη αντιπαράθεση. Θα ήταν λάθος όμως να θεωρούμε αδιάκριτα ό,τι προέρχεται από τη γειτονική χώρα ως εχθρικό, και να μην επιζητούμε τη συνεννόηση με τις δυνάμεις εκείνες που μπορούν να βοηθήσουν στην κατοχύρωση της φιλίας και της ειρήνης. Θα ήταν λάθος να μην επιδιώκουμε την καλύτερη γνώση και κατανόηση της τουρκικής κοινωνίας, των πολιτικών αναζητήσεων που τη χαρακτηρίζουν, να μην δημιουργήσουμε ισχυρές άμυνες απέναντι σε υπερεθνικισμούς και σε όσους έλκονται από κλαγγές όπλων με συνεχή συνεννόηση, συνομιλίες και ανάπτυξη οικονομικών, πολιτιστικών, επιστημονικών σχέσεων.

Πολλοί στην Ελλάδα για παράδειγμα θεωρούν ότι το συνδικαλιστικό Κίνημα στη γειτονική χώρα αναπτύχθηκε περίπου τον ίδιο καιρό όπως στην Ελλάδα και έχει την ίδια απήχηση. Όμως μόλις το 1947 αναγνωρίστηκε με νόμο το δικαίωμα των εργαζομένων να δημιουργούν συνδικάτα. Τότε απαγορευόταν ακόμη η απεργία. Χρειάστηκαν άλλα δέκα χρόνια περίπου για να αρθεί η απαγόρευση της απεργίας. Τα συνδικάτα ήταν για πάρα πολλά χρόνια εξαιρετικά αδύναμα λόγω του περιορισμένου αριθμού των βιομηχανικών εργατών, του χαμηλού μορφωτικού επιπέδου και του φόβου που κυριαρχούσε στη δημόσια υπαλληλία. Όλα αυτά σημαίνουν ότι δεν υπήρχαν και δεν υπάρχουν ακόμη παρά περιορισμένα αντίβαρα σε δυνάμεις που καλλιεργούν εθνικές αντιπαλότητες, ότι η κοινωνία είναι εξαιρετικά αδύναμη.

Ο κ. Tuncay θα μας παρουσιάσει έναν άλλο κόσμο. Ένα κόσμο όπου κυριαρχούν αξίες και επιδιώξεις που χαρακτηρίζουν και τους αγώνες της προοδευτικής παράταξης στην Ελλάδα. Θα φανεί έτσι άμεσα ότι μπορούμε να βρούμε επιδιώξεις που μας ενώνουν, θέματα που ενισχύουν αμοιβαία την ικανότητά μας να υπερνικούμε κρίσεις και να προάγουμε τη φιλία των λαών.